

Denna text bygger på ett tidigare samverkansprojekt mellan barnpsykiatri och skola

Litet barn som inte alls deltar i skolarbetet

Exempel: Den här flickan är på plats i klassen men deltar inte alls i aktiviteterna som de andra. Hon väljer själv vad hon vill göra vilket för det mesta är att störa de andra barnen. Hon följer inte vuxnas instruktioner och slutar sällan trots tillsägelser. Hon har assistent. Lärarlaget enades om att försöka träna henne i beteenden som att sitta vid sin bänk och följa lärarens instruktioner.

Åtgärder:

Man gjorde ett strukturerat träningsprogram i en välkontrollerad situation med tydliga krav och noggrant specificerade konsekvenser.

En beredskap för bakslag fanns hela tiden och alla var klara över att träningsprogrammet skulle behöva revideras fortlöpande. Träningen genomfördes av assistenten som flickan hade förhållandevis god kontakt med.

Man använde ett bra förskolematerial med enkla korta läträttade uppgifter. Situationen skulle vara så välkontrollerad som möjligt.

Till en början valde man att arbeta i enrum.

Det fanns en lämplig lokal, ett litet ostört rum. Rummet var spartanskt möblerat och helt utan distraherande potentiella leksaker.

För att öka sannolikheten att flicka skulle bry sig om assistenten måste denne ha full kontroll över förstärkarna.

Utöver uppmuntran och beröm prövades till en början också förstärkaren att flickan fick leka med en favoritsak en bestämd tid.

I början arbetade man i mycket korta arbetspass.

Det var svårt att få flickan med på noterna. Förstärkningen att få leka en stund föreföll inte tillräckligt lockande.

Assistenten lyckades hjälpa henne igång med första uppgiften och då kom hon tvekande och försiktigt igång.

Endast kortsiktig förstärkning i form av beröm föreföll fungera.

När hon efter första arbetshäftet fick leka gjorde hon inte det utan ville, och fick, i stället arbeta vidare.

Efter tre arbetshäften fick hon en glass (förutbestämd förstås), som hon uppskattade mycket.

Efter detta lyckade arbetspass fick flicka visa vad hon arbetat med för klassläraren och var då mycket stolt, detta blev en bra förstärkning!

På eftermiddagen jobbade assistenten och flickan vidare och efter ytterligare tre arbetshäften fick hon förstärkningen att spela datorspel.

Förutom att det alltså gick bra med detta enklare skolmaterial var hon på bättre humör än hon varit tidigare och även rasten förlöpte utan de vanliga bråken.

Det gick fint hela första veckan. Vid ett tillfälle vägrade hon dock att alls samarbeta. Enligt planen väntade assistenten då ut henne vilket tog 20 minuter.

Assistenten ignorerade flickans negativa beteende hon hade inget att leka med så hon fick sitta och ha tråkig, då blev det snart roligare att jobba med skolmaterialet.

Arbetet fortsatte med att flickan stegvis klarade att flytta över till klassen, där hon och assistenten fortsatte sitt arbete tillsammans.

Beröm och att lyckas var då tillräckliga förstärkare.